

QUÈ ÉS LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DUAL?

**NO CLAU
DIQUIS!**
noclaudiquis.cat

cJb
CONSELL DE LA JOVENTUT
DE BARCELONA

POSEM EN VALOR LA FORMACIÓ PROFESSIONAL!

Tradicionalment sempre s'ha tendit a infravalorar els estudis de Formació Professional i a considerar-los estudis de nivell inferior als que et proporciona l'estudi universitari. Des del Consell de la Joventut de Barcelona considerem que és **necessari tornar a posar en valor la Formació Professional** i defensar-la com a una opció formativa igual de vàlida que la universitària.

Les persones joves som un col·lectiu divers que té inquietuds i gustos diferents així com aspiracions vitals que no sempre s'aconsegueixen seguint el mateix camí. L'emancipació de les persones joves, com hem defensat sempre, és un procés complex que implica un gran nombre de factors. Un d'aquests **factors claus és la formació**, la qual ens capacita i ens proporciona competències per a facilitar-nos l'accés al mercat laboral, permetent així emancipar-nos també en altres aspectes de la nostra vida. Per aquest motiu, la Formació Professional juga un paper clau en el desenvolupament d'una formació acadèmica i professional que ens **capaciti per a exercir una professió** i ens faciliti l'accés a un lloc de feina.

L'objectiu d'aquesta guia és poder oferir-te un conjunt de recursos que t'ajudaran a entendre millor el model formatiu de la Formació Professional. En la primera part exposem **què és la Formació Professional**, quines famílies professionals, tipologies i modalitats existeixen; en la segona part, **et presentem la Formació Professional Dual**, una altra forma d'inserir-se i formar-se que, tot i que de forma molt irregular, s'està estenent al nostre territori i que combina la formació acadèmica amb l'estada a l'empresa d'una manera innovadora; i en darrer lloc, exposem algunes **preguntes i respostes freqüents**, enllaços amb més informació que et poden ajudar a solucionar els teus dubtes.

En definitiva, en les següents pàgines trobaràs informació i recursos per facilitar-te l'accés a la Formació Professional i en concret a la FP Dual.

Jove, No Claudiquis!

LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

Famílies professionals

La formació professional està molt estesa i actualment es poden cursar estudis sobre qualsevol de les àrees laborals que et puguis imaginar. Els diferents graus de FP s'agrupen per famílies professionals:

- **Ensenyaments específics:** Electricitat, Hostaleria, Imatge Personal, Sanitat, Comerç, Marketing...
- **Ensenyaments artístics:** Arts Plàstiques i Disseny, Joieria, Arts Aplicades, Disseny d'Interior...
- **Ensenyaments esportius:** Esports d'Hivern, Muntanya i Escalada, Salvament i Socorrisme...

Cicles formatius

Ara bé, abans d'escollir què vols fer has de comprovar si, segons les teves qualificacions, pots accedir a aquest tipus de grau. Per a fer-ho és important que sàpigues quins cicles de formació professional existeixen, com accedir-hi i quina titulació obtindràs en acabar els estudis.

Existeixen tres tipologies de formació professional:

01 CICLE FORMATIU DE GRAU MITJÀ

Com s'hi accedeix i quina titulació et dóna?

Pots accedir a un grau mitjà si compleixes algun dels següents requisits:

- Tenir el títol de graduat en Educació Secundària Obligatoria.
- Tenir el títol de tècnica o de tècnic auxiliar.
- Haver superat el curs específic per a l'accés als Cicles Formatius de Grau Mitjà (CAM) o el segon curs del Batxillerat Unificat i Polivalent (BUP).
- Tenir altres estudis equivalents a efectes acadèmics.
- Haver superat els mòduls obligatoris d'un Programa de Qualificació Professional Inicial (PQPI).
- Haver superat la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys.
- Tenir un títol per accedir a un cicle formatiu de grau superior.

Si no compleixes cap d'aquests requisits hauràs de presentar-te i superar la prova d'accés a grau mitjà que es realitza cada any. Per poder presentar-te has de tenir, com a mínim, 17 anys!

La titulació que es rep després de cursar un grau mitjà és de tècnic o tècnica i et permet accedir:

- Al batxillerat.
- A un cicle de grau superior (cal superar la prova d'accés).
- Al món laboral.

02 CICLE FORMATIU DE GRAU SUPERIOR

Com s'hi accedeix i quina titulació et dóna?

Pots accedir a un grau superior si compleixes algun dels següents requisits:

- Tenir el títol de batxillerat.
- Tenir el títol de tècnic o tècnica superior o especialista.
- Haver superat el segon curs de batxillerat de qualsevol modalitat de batxillerat experimental o superat el Curs d'Orientació Universitària (COU) o el pre-universitari.
- Haver superat el curs específic per a l'accés als Cicles Formatius de Grau Superior (CAS).
- Tenir qualsevol titulació universitària o una d'equivalent.
- Haver superat la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys.

Si no compleixes cap d'aquests requisits hauràs de presentar-te i superar la prova d'accés a grau superior que es realitza cada any. Per poder presentar-te has de tenir, com a mínim 19 anys o 18 en cas que tinguis titulació de tècnic o tècnica en el mateix cicle!

La titulació que es rep després de cursar un grau superior és de tècnic o tècnica superior i et permet accedir:

- A qualsevol estudi universitari oficial de grau.
- Al món laboral.

03 ENSENYAMENTS DE RÈGIM ESPECIAL

En aquesta tipologia trobareu un conjunt d'ensenyaments que per les seves característiques, requisits d'accés o estructura, es consideren de règim especial. Dins dels ensenyaments de règim especial trobem 6 tipologies: Arts Plàstiques i Disseny, Música, Dansa, Art Dramàtic, Conservació i Restauració de Béns Culturals, i Disseny. Cadascuna de les tipologies té diversos recorreguts que et proporcionen titulacions de diferents nivells (Cicle Formatiu Mitjà o Superior, Conservatori, equivalència a un títol universitari...).

Tenint en compte la diversitat de formacions i titulacions et recomanem que accedeixis a la pàgina web de "Estudiar a Catalunya" i t'informis!

Recorda!

La Formació Professional és una opció més que vàlida per formar-te en allò que més t'agradi fer, a més a més, després de cursar un cicle pots continuar el teu camí formatiu i accedir a la Universitat. Moltes persones decideixen anar a la Universitat després de cursar una FP i ho fan amb una base de coneixement i unes eines pràctiques que els facilita l'aprenentatge.

La titulació que es rep després de cursar un Grau Mitjà és de tècnic o tècnica i et permet accedir:

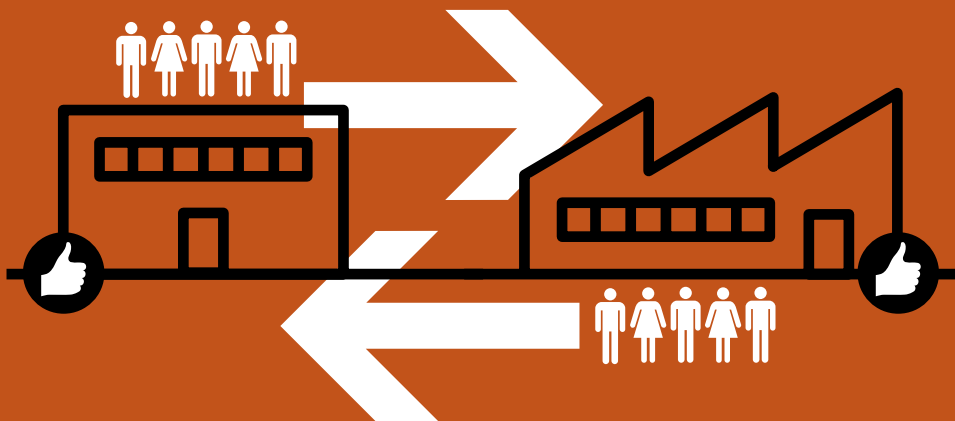
- Al batxillerat.
- A un cicle de grau superior (cal superar la prova d'accés).
- Al món laboral.

Formació Professional en alternança

Amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats del mercat laboral, la formació professional aposta per augmentar la col·laboració entre els centres de formació professional, les empreses i els sindicats en el procés formatiu i la inserció dels i les alumnes. L'alumnat rep part de la formació en el centre i l'altra part l'obté mitjançant les activitats formatives i productives a l'empresa.

Existeixen dues modalitats de formació en alternança:

- **Alternança simple:** combina la formació en un centre educatiu i la realització d'activitats en un centre de treball sense que comporti el reconeixement acadèmic o qualificació de les activitats realitzades per part de l'alumnat a l'empresa.
- **Alternança amb formació dual:** combina la formació en un centre educatiu i el treball en una empresa i comporta el reconeixement i qualificació de l'aprenentatge assolit en condició de persona treballadora assalariada, becària o voluntària.

QUÈ ÉS LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DUAL?

La marca dual és una de les modalitats d'alternança que **combina l'aprenentatge al centre educatiu/formatiu amb el del centre de treball**. Aquesta modalitat, consolidada a centreeuropa, es fonamenta en el diàleg social tripartit (administració, empreses i sindicats), la vinculació laboral de l'aprenent/treballador o treballadora i la implicació de les empreses en la formació dels i les joves com a punt de partida d'una inversió que té retorn econòmic i social. És important entendre que la FP Dual té per objectiu la inserció laboral de les persones, no és un cicle formatiu i que, per tant, les empreses que volguessin començar a oferir la Dual als seus centres ho haurien de fer amb intenció de poder contractar a les persones que formen.

COM POTŞ ACCEDIR A LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DUAL?

No cal que siguis tu qui busqui l'empresa on fer la part formativa de la FP Dual! **Són els centres educatius els que ofereixen aquest tipus de formació professional** i que, per tant, **ja han signat convenis amb les corresponents empreses**. Tingues en compte que la FP Dual és un model bastant nou i que no tots els graus mitjans i superiors estan adaptats a aquest model.

Un cop hagis escollit quina FP Dual vols cursar has de començar el procés de preinscripció, però recorda que per a poder fer-ho has de tenir en compte els requisits que es demanen per cursar els graus mitjans i superiors.

AMB CONTRACTE O AMB BECA?

Com hem anat explicant, la FP Dual comporta un canvi de paradigma de la formació professional. Fins el moment, la FP també oferia pràctiques a l'empresa, però la FP Dual ofereix **un percentatge superior de formació dins la pròpia empresa**. El treball a l'empresa per part de l'alumnat està parcialment regulat i ho pot estar de dues maneres: amb o sense contracte.

L'administració ha fet vàlides ambdues fórmules i cal que coneguis les diferències que comporten:

- **Amb Contracte Laboral:** La FP Dual permet qualsevol tipus de contracte laboral tot i que normalment s'opta per un contracte de formació i aprenentatge o un contracte temporal. En tots els casos comporta una relació laboral entre l'alumnat i l'empresa, per tant, es donarà d'alta a la Seguretat Social. No hi ha una retribució predeterminada, sinó que s'acorda en cada cas segons la normativa. La referència mínima és el salari mínim interprofessional, del qual es rep la part proporcional al número d'hores treballades a l'empresa.
- **Amb una Beca:** En aquest cas l'empresa gestiona l'alta a la Seguretat Social però no implica l'existència d'un contracte laboral, per tant, no s'estableix una relació laboral i no tindràs drets laborals. L'empresa realitzarà una compensació econòmica a l'alumnat que pren com a referència l'IPREM* i que normalment correspon a un ajut als estudis per tal de cobrir les despeses de transport.

En el cas del model de formació en alternança simple només es pot desenvolupar sota la forma de contracte laboral.

Què significa que existeixi una relació laboral?

Una relació laboral és aquella per la qual un treballador o treballadora **presta voluntàriament els seus serveis de forma retributiva** per compte aliena en un centre de treball. La tasca que desenvolupa està regulada per un contracte que han signat les dues parts i aquest s'emmarca sempre dins el marc normatiu de l'Estatut dels Treballadors i Treballadores. **L'existència d'un contracte** i, per tant, d'una relació laboral, **comporta directament l'establiment d'uns drets i deures per part del treballador o treballadora**.

*L'IPREM és l'Indicador Públic de Renta d'Efectes Múltiples. És un indicador usat a l'Estat Espanyol com a referència per a la concessió d'ajudes, beques, subvencions, etc. Comparant les rendes familiars amb aquest indicador es calcula la quantia de la beca o de la prestació.

COM S'AVALUA LA TEVA FORMACIÓ EN EL CAS DE FER-LA A TRAVÉS DE LA FP DUAL?

Durant l'etapa en que cursis la Formació Professional Dual, dues figures han de tutoritzar la teva feina. Per una banda, el tutor a tutora del centre acadèmic que avaluarà el teu aprenentatge teòric i, per l'altra banda, una persona del centre de treball que avaluarà la teva feina a l'empresa. Els criteris d'avaluació i el pla d'aprenentatge de l'alumne a l'empresa hauran estat elaborats per part de l'equip docent i les persones tècniques de l'empresa.

Recorda!

Si vols cursar una FP Dual el més recomanable per entendre com funcionarà el curs és dirigir-te al centre formatiu que oferta la FP Dual i resoldre tots els teus dubtes!

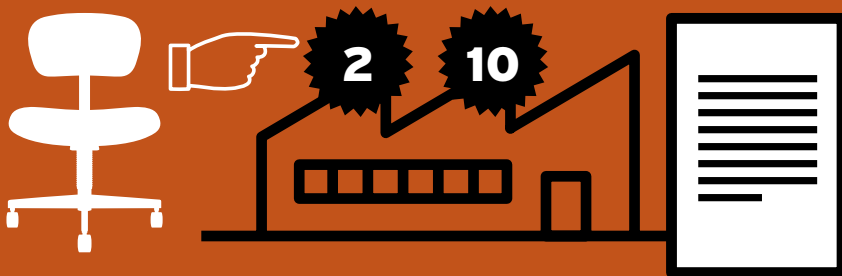

SI HAS DECIDIT FER LA FP DUAL, QUE NO T'ENGANYIN!

No cal que siguis tu qui busqui l'empresa on fer la part formativa de la FP Dual! **Són els centres educatius els que ofereixen aquest tipus de formació professional** i que, per tant, **ja han signat convenis amb les corresponents empreses**. Tingues en compte que la FP Dual és un model bastant nou i que no tots els graus mitjans i superiors estan adaptats a aquest model.

Un cop hagis escollit quina FP Dual vols cursar has de començar el procés de preinscripció, però recorda que per a poder fer-ho has de tenir en compte els requisits que es demanen per cursar els graus mitjans i superiors.

- ▶ **No pots cursar la FP Dual sense que estigui regulada la teva estada a una empresa.**
En el cas de rebre una beca formativa, informa't sobre quins són els teus drets i deures. Una persona becada no té una relació laboral però haurà d'estar inscrita a la Seguretat Social per part de l'empresa i podrà disposar de la beca un mínim de 2 mesos i un màxim de 10 amb possibilitat de prorroga referenciada a l'IPREM.

- ▶ **La retribució econòmica que rep un becari o becària serà acordada entre l'empresa i el titular del centre**, per tant, revisa el conveni abans d'acceptar la formació. A més a més, és possible que com a persona becada et retinguin l'IRPF, per evitar sorpreses comprova quina serà la teva situació en funció de la teva remuneració i de la situació familiar que tinguis.
- ▶ **L'empresa ha de disposar d'una avaluació de riscos específica** pels llocs d'estada a l'empresa que hagi d'ocupar l'alumnat.
- ▶ **Abans de començar la feina a l'empresa hauràs de cursar una unitat formativa corresponent a Prevenció de Riscos Laborals** i serà l'empresa qui ofereixi en el seu pla formatiu aquesta informació.
- ▶ **L'empresa ha de col·laborar amb el centre educatiu en el seguiment de l'alumnat** durant l'estada a l'empresa i en l'avaluació de l'aprenentatge assolit. Si no és així, informa al teu centre educatiu!
- ▶ **Si has signat un contracte no podràs realitzar més de 8 hores diàries o més de 40 setmanals** així com la realització d'hores extres, nocturnitats o de torns rotatius. Hi ha excepcions, per exemple, si estàs amb beca; informa't!
- ▶ **La feina que realitza una persona becària no pot ser corresponent a un lloc de feina assalariat**. L'alumnat que realitza una formació dual amb la modalitat de beca mai deixa de tenir la condició d'estudiant.
- ▶ **Si ets menor de 28 anys estàs cobert o coberta per l'assegurança escolar obligatòria** que cobreix el centre educatiu. En cas de tenir més de 28 anys hauràs de contractar una assegurança privada.

PREGUNTES FREQUENTS

L'empresa em contractarà després de realitzar la meva estada allà?

L'empresa no té l'obligació de contractar a cap de les persones que han cursat la FP Dual al centre de treball. Tot i així, en el cas que aquesta empresa necessiti personal qualificat, és més probable que contracti a persones que s'han format dins el propi centre de treball.

L'aprenentatge assolit durant la meva estada a l'empresa i l'avaluació posterior que se'm farà serà diferent en funció de si tinc un contracte o de si sóc becari o becària?

No, no hi ha cap tipus de diferència pel que fa al contingut de la formació a l'empresa ni al procés d'avaluació. La diferència entre tenir o no un contracte és que amb contracte tens assegurats uns drets, un salari i l'atur. En cas de tenir una beca no podries accedir a aquestes condicions laborals!

Puc escollir si vull tenir contracte o ser becari o becària?

No, no ho pots escollir. El conveni de col·laboració és elaborat i signat pel centre educatiu i l'empresa. Tot i així, a la pràctica hi ha aprenents que treballen amb contracte a l'empresa i ho fan en diferents categories, és a dir, que la feina que es realitza es considera diferent i que, per tant, tenen unes condicions laborals millors o pitjors.

Si estic cursant una formació dual i vull fer la meva estada de pràctiques en una empresa que encara no ha signat un conveni amb el meu centre educatiu, puc proposar que es realitzi un conveni de col·laboració?

Sí, tot i que és decisió de les parts establir una col·laboració o no, però sempre podràs proposar nous convenis.

REFLEXIONEM SOBRE COM S'HA IMPLEMENTAT EL MODEL DE FP DUAL EUROPEU A CATALUNYA!

Des del Grup de Treball d'Emancipació del Consell de la Joventut de Barcelona creiem necessari reflexionar sobre quina ha estat la implementació del model europeu de FP Dual a Catalunya. La normativa que regula el model és el Reial Decret 1529/2012 de 8 de novembre, amb aquesta norma es va donar el tret de sortida a un ampli ventall de possibilitats d'una alternança anomenada "dual" que **s'allunya molt del model defensat per les organitzacions sindicals, de les recomanacions de la Comissió Europea** (com són el diàleg, la transparència i el contracte laboral) **i de les garanties formatives que ofereixen els models d'èxit europeus**. Per aquests motius, actualment a Catalunya s'estan implementant models formatius que no responen a l'objectiu principal de la FP Dual: la inserció laboral. La gran majoria de la oferta de FP Dual és, en realitat, una oferta de pràctiques no laborals a una empresa, és a dir, sense contracte.

Considerem que aquest no és el model a seguir, ja que no facilita l'accés de les persones joves al mercat laboral. Defensem un model de FP Dual que faciliti la inserció laboral i que ho faci amb el màxim de garanties laborals possibles, amb un contracte digne i amb la seguretat d'adquirir un aprenentatge veritablement útil per al nostre futur.

TENS DUBTES? CONTACTA AMB ELS SINDICATS

ACCIÓ JOVE

http://www.ccoo.cat/aspnet/accio_jove.aspx

acciojove@ccoo.cat

93 481 27 24

Via Laietana, 16, planta baixa

AVALOT

<http://www.avalot-proves.net/>

avalot@catalunya.ugt.org

933046818

Rambla del Raval, 29-35, 08001

LLOCS WEB I RECURSOS

Centre d'Assessorament Acadèmic per a Joves

<http://bit.ly/educaciojove>

Espai Jove Boca Nord

C. Agudells, 37-45

Tel: 934 299 369

educaciojove@bcn.cat

Xarxa de Punts d'Informació Juvenil de Barcelona

www.infojovebcn.cat

Generalitat de Catalunya

www.gencat.cat

Què estudiar?

Apartat de Formació Professional

Ajuntament de Barcelona

<http://w110.bcn.cat/portal/site/Joves>

Portal d'Adolescència i Joventut

Fundació Barcelona Formació Professional

<http://www.fundaciobcnfp.cat>

Campanya No Claudiqüis – Consell de la Joventut de Barcelona

<http://www.cjb.cat/noclaudiqüis/>

Llicència

Creative Commons: Reconeixement - NoComercial – CompartirIgual. No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Disseny: Pau Santanach

Edita:

**ESPAI JOVE
LA FONTANA**

C/Gran de Gràcia, 190. 08012 Barcelona

Tel. 93 265 47 36

cjb@cjb.cat

www.cjb.cat

En conveni amb:

